

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'ECONOMIA, INDÚSTRIA I COMPETITIVITAT

7167 *Reial decret 583/2017, de 12 de juny, pel qual es modifica el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores, aprovat pel Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol.*

El règim comptable de les entitats asseguradores i reasseguradores espanyoles es regula en el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores, aprovat pel Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol, d'ara endavant PCEA.

La Directiva 2013/34/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de juny de 2013, sobre els estats financers anuals, els estats financers consolidats i altres informes afins de certs tipus d'empreses, per la qual es modifica la Directiva 2006/43/CE, del Parlament Europeu i del Consell, i es deroguen les directives 78/660/CEE i 83/349/CEE, del Consell, a més d'introduir certes reformes, refon en un sol text les anomenades directives comptables (Directiva 78/660/CEE i Directiva 83/349/CEE).

El primer pas per a la seva transposició s'ha fet amb l'aprovació de la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, en les disposicions finals primera i quarta de la qual s'introdueixen les modificacions necessàries en el Codi de comerç i en el text refós de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, respectivament.

En desplegament dels preceptes anteriors, s'ha aprovat recentment el Reial decret 602/2016, de 2 de desembre, pel qual es modifiquen el Pla general de comptabilitat aprovat pel Reial decret 1514/2007, de 16 de novembre; el Pla general de comptabilitat de petites i mitjanes empreses aprovat pel Reial decret 1515/2007, de 16 de novembre; les normes per a la formulació de comptes anuals consolidats aprovades pel Reial decret 1159/2010, de 17 de setembre; i les normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les entitats sense fins lucratiu aprovades pel Reial decret 1491/2011, de 24 d'octubre.

El principi de seguretat jurídica fa necessari introduir les reformes que afecten també l'àmbit comptable assegurador per coherència amb la resta de l'ordenament jurídic, tenint en compte el que disposen l'article 40 de la Directiva 2013/34/UE (Restricció d'exempcions en el cas de les entitats d'interès públic), i l'article 3.5 de la Llei 22/2015, de 20 de juliol, que considera en tot cas les entitats asseguradores i reasseguradores, igual que altres operadors del sector financer, com a entitats d'interès públic, les quals han de rebre sempre el mateix tracte que les grans empreses, independentment del seu volum de negocis net, del total del balanç o del seu nombre mitjà d'empleats durant l'exercici. Com a conseqüència d'això, les entitats asseguradores i reasseguradores no poden formular comptes anuals abreujats.

La Directiva introdueix un nou tractament comptable dels immobilitzats intangibles a l'article 12.11 i, en particular, del fons de comerç. La transposició d'aquest criteri al nostre dret comptable ha comportat, per als exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2016, una nova redacció de l'article 39, apartat 4, del Codi de comerç, introduïda per la disposició final primera, apartat quatre, de la Llei 22/2015, de 20 de juliol.

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, s'ha considerat necessari revisar en aquesta norma, des del punt de vista reglamentari, el tractament comptable en comptes individuals de les entitats asseguradores i reasseguradores dels immobilitzats intangibles i del fons de comerç que, des de l'aprovació del Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores pel Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol, es van qualificar d'actius de

vida útil indefinida perquè es passin a considerar actius de vida útil definida i, per tant, amortitzables en coherència amb el nou tractament que els atribueixen l'article 39 del Codi de comerç i el Pla general de comptabilitat.

Sobre la base del principi de proporcionalitat i en la mesura que la modificació del Pla de comptabilitat d'entitats asseguradores i reasseguradores en matèria d'immobilitzats intangibles i fons de comerç és substancialment equivalent a la introduïda en el Pla general de comptabilitat pel Reial decret 602/2016, de 2 de desembre, són en tot aplicables aquí els motius de la reforma explicats de manera detallada a la part expositiva.

De conformitat amb el que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, les reformes que s'introdueixen en aquesta norma, en nom del principi d'eficiència, no comporten cap càrrega administrativa innecessària o accessòria, ni cap perjudici per a la racionalització, en la seva aplicació, dels serveis públics.

Aquest Reial decret conté dos articles. El primer modifica el Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol, en el sentit que suprimeix l'article 3 «Memòria abreujada». El segon és el que modifica el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores i consta de dotze apartats. Es tanca el text amb una disposició addicional, una disposició transitòria i dues disposicions finals.

L'article 83.3 de la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, habilita el ministre d'Economia i Competitivitat (en l'actualitat ministre d'Economia, Indústria i Competitivitat) per aprovar les normes específiques de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores, en particular el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores, així com les seves modificacions i normes complementàries. A més, s'ha sol·licitat, com indica aquest article, l'informe de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes i de la Junta Consultiva d'Assegurances i Fons de Pensions.

No obstant això, el dictamen del Consell d'Estat aconsella que l'aprovació d'aquesta norma s'efectui mitjançant un reial decret, per salvaguardar el principi de seguretat jurídica, atès que es tracta de modificacions parcials d'una norma aprovada amb aquest rang. Això no obstaculitzaria la possibilitat que en un futur pròxim el nou Pla comptable del sector assegurador es pugui aprovar mitjançant una ordre, segons indica el mateix dictamen.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Economia, Indústria i Competitivitat, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 9 de juny de 2017,

DISPOSO:

Article 1. *Modificació del Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol, pel qual s'aproven el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores.*

Se suprimeix l'article 3 «Memòria abreujada», del Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol, pel qual s'aproven el Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores, que queda sense contingut.

Article 2. *Modificació del Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores, aprovat pel Reial decret 1317/2008, de 24 de juliol.*

El Pla de comptabilitat de les entitats asseguradores i reasseguradores i les normes sobre la formulació dels comptes anuals consolidats dels grups d'entitats asseguradores i reasseguradores queda modificat de la manera següent:

U. L'apartat 2 de la norma de registre i valoració 4a, Immobilitzat intangible, de la segona part, Normes de registre i valoració, queda redactat de la manera següent:

«2. Valoració posterior.

Els immobilitzats intangibles són actius de vida útil definida i, per tant, han de ser objecte d'amortització sistemàtica en el període durant el qual es preveu, raonablement, que els beneficis econòmics inherents a l'actiu produeixin rendiments per a l'empresa.

Quan la vida útil d'aquests actius no es pugui estimar de manera fiable, s'han d'amortitzar en un termini de deu anys, sense perjudici dels terminis que estableixen les normes particulars sobre l'immobilitzat intangible.

En tot cas, almenys anualment, s'ha d'analitzar si hi ha indicis de deteriorament de valor, si s'escau, per comprovar-ne el deteriorament eventual.»

Dos. La lletra c) de la norma de registre i valoració 5a, Normes particulars sobre l'immobilitzat intangible, de la segona part, Normes de registre i valoració, queda redactada de la manera següent:

«c) Fons de comerç. Només pot figurar en l'actiu, quan el seu valor es posi de manifest en virtut d'una adquisició onerosa, en el context d'una combinació de negocis.

El seu import s'ha de determinar d'acord amb el que indica la norma relativa a combinacions de negocis i s'ha d'assignar des de la data d'adquisició entre cadascuna de les unitats generadores d'efectiu de l'empresa, sobre les quals s'espera que recaiguin els beneficis de les sinergies de la combinació de negocis.

Amb posterioritat al reconeixement inicial, el fons de comerç s'ha de valorar pel seu preu d'adquisició menys l'amortització acumulada i, si s'escau, l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament reconegudes.

El fons de comerç s'ha d'amortitzar durant la seva vida útil. La vida útil s'ha de determinar de manera separada per a cada unitat generadora d'efectiu a la qual s'hagi assignat un fons de comerç.

Es presumeix, llevat que hi hagi una prova en contra, que la vida útil del fons de comerç és de deu anys i que la seva recuperació és lineal.

A més, almenys anualment, s'ha d'analitzar si hi ha indicis de deteriorament de valor de les unitats generadores d'efectiu a les quals s'hagi assignat un fons de comerç, i, en cas que n'hi hagi, se n'ha de comprovar el deteriorament eventual de valor d'acord amb el que indica l'apartat 2.2 de la norma relativa a l'immobilitzat material i les inversions immobiliàries.

Les correccions valoratives per deteriorament reconegudes en el fons de comerç no han de ser objecte de reversió en els exercicis posteriors.

Quan es tracti d'una cessió de cartera, l'entitat asseguradora adquirent ha de mesurar pel seu valor raonable els actius que hagi adquirit i, de conformitat amb la norma relativa als contractes d'assegurances, els passius assumits. L'excés del preu convingut sobre la diferència entre el valor dels actius i passius esmentats, tal com queda delimitat en la norma de registre i valoració 18a relativa a "combinacions de negocis", s'ha de reconèixer com a fons de comerç.»

Tres. El quadre de conciliació de comptes i partides de l'apartat I) Balanç, dels Models de comptes anuals, de la tercera part, Comptes anuals, es modifica d'acord amb els criteris següents:

A la columna de conciliació, s'inclou el subcompte 2801 a la partida I. Fons de comerç, de l'agrupació A-10) Immobilitzat intangible, i se substitueix el compte (280) pel subcompte (2807) a l'apartat corresponent a la partida III. Altre actiu intangible, de la mateixa agrupació. En conseqüència, l'agrupació A-10) Immobilitzat intangible queda de la manera següent:

«COMPTES (*)	A) ACTIU
204, 2801	A-10) Immobilitzat intangible.
207	I. Fons de comerç.
200, 201, 202, 203, 205, 206, 209, (2807), (290)	II. Drets econòmics derivats de carteres de pòlisses adquirides a mediadors.
	III. Altre immobilitzat intangible.

(*) Els números de compte inclosos en cada rúbrica de l'actiu són orientatius.»

Quatre. El punt 1 del subapartat 4 Normes de registre i valoració, de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs a la tercera part, Comptes anuals, queda redactat de la manera següent:

«1. Immobilitzat intangible; s'han d'indicar els criteris utilitzats de capitalització o activació, amortització i correccions valoratives per deteriorament.

Si s'escau, s'ha d'indicar de manera detallada el criteri de valoració seguit per calcular l'import recuperable de les unitats generadores d'efectiu a les quals s'hagi assignat el fons de comerç i de les despeses de cessió de cartera.

En tot cas, per als drets econòmics derivats de carteres de pòlisses adquirides a un mediador, ha de quedar adequadament justificat el període d'amortització estimat d'acord amb el que disposa la norma de registre i valoració relativa a l'immobilitzat intangible.»

Cinc. La lletra p) del punt 2 del subapartat 7.1 General, de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs a la tercera part, Comptes anuals, queda redactada de la manera següent:

«p) S'han de detallar els immobilitzats la vida útil dels quals no es pot determinar amb fiabilitat, se n'ha d'assenyalar l'import, la naturalesa i les circumstàncies que provoquen la falta de fiabilitat en l'estimació de la vida útil esmentada.»

Sis. Les lletres a) i e) del punt 2 del subapartat 7.2 Fons de comerç, de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs en la tercera part, Comptes anuals, queden redactades de la manera següent:

«a) L'import brut d'aquest, les amortitzacions practicades i les correccions valoratives per deteriorament acumulades al principi de l'exercici.

[...]

e) L'import brut del fons de comerç, les amortitzacions practicades i les correccions valoratives per deteriorament acumulades al final de l'exercici.»

Set. El punt 3 del subapartat 7.2 Fons de comerç de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs a la tercera part, Comptes anuals, queda redactat de la manera següent:

«3. Descripció dels factors que hagin contribuït al registre del fons de comerç i justificació i import del fons de comerç i d'altres immobilitzats intangibles atribuïts a cada unitat generadora d'efectiu.

En particular s'ha d'informar sobre les estimacions fetes per determinar la vida útil del fons de comerç i el mètode d'amortització emprat.»

Vuit. Els punts 6 i 7 del subapartat 23 Operacions amb parts vinculades, de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs a la tercera part, Comptes anuals, queden redactats de la manera següent:

«6. No obstant això, en tot cas s'ha d'informar sobre l'import dels sous, les dietes i les remuneracions de qualsevol classe meritats en el curs de l'exercici pel personal d'alta direcció i els membres de l'òrgan d'administració, sigui quina sigui la causa, així com de les obligacions concretes en matèria de pensions o de pagament de primes d'assegurances de vida respecte dels membres antics i actuals de l'òrgan d'administració i personal d'alta direcció. Així mateix, s'ha d'incloure informació sobre indemnitzacions per cessament i pagaments basats en instruments de patrimoni. Aquests requeriments són aplicables igualment quan els membres de l'òrgan d'administració siguin persones jurídiques, i en aquest cas, a més d'informar de la retribució satisfeta a la persona jurídica administradora, aquesta última ha d'informar en els seus comptes anuals de la remuneració concreta que correspon a la persona física que la representi. Aquestes informacions es poden donar de manera global per concepte retributiu, recollint separadament els corresponents al personal d'alta direcció dels relatius als membres de l'òrgan d'administració.

En cas que l'empresa hagi satisfet, totalment o parcialment, la prima de l'assegurança de responsabilitat civil de tots els administradors o d'algun d'ells per danys ocasionats per actes o omissions en l'exercici del càrrec, s'ha d'indicar expressament amb indicació de la quantia de la prima.

També s'ha d'informar sobre l'import dels avançaments i crèdits concedits al personal d'alta direcció i als membres dels òrgans d'administració, amb indicació del tipus d'interès, les seves característiques essencials i els imports eventualment tornats, així com les obligacions assumides a compte d'aquests a títol de garantia. Aquests requeriments són aplicables igualment quan els membres de l'òrgan d'administració siguin persones jurídiques, i en aquest cas, a més d'informar dels avançaments i crèdits concedits a la persona jurídica administradora, aquesta última ha d'informar en els seus comptes anuals de la participació concreta que correspon a la persona física que la representi. Aquestes informacions es poden donar de manera global per cada categoria, recollint separadament els corresponents al personal d'alta direcció dels relatius als membres de l'òrgan d'administració.

7. Les empreses que s'organitzin sota la forma jurídica de societat anònima o societat anònima europea han d'informar de les situacions de conflicte d'interès en què incorrin els administradors o les persones vinculades a ells, en els termes que regula l'article 229 del text refós de la Llei de societats de capital.»

Nou. El punt 1 i el nou punt 8, el qual s'addiciona, del subapartat 24 Altra informació, de l'apartat V.A) Contingut de la memòria, inclòs a la tercera part, Comptes anuals, queden redactats de la manera següent:

«1. El nombre mitjà de persones ocupades en el curs de l'exercici, expressat per categories.

La distribució per sexes al terme de l'exercici del personal de la societat, desglossat en un nombre suficient de categories i nivells, entre els quals han de figurar el d'alts directius i el de consellers.

El nombre mitjà de persones ocupades en el curs de l'exercici amb una discapacitat més gran o igual al trenta-tres per cent, indicant les categories a què pertanyen.

[...]

8. La conclusió, la modificació o l'extinció anticipada de qualsevol contracte entre una societat mercantil i qualsevol dels seus socis o administradors o persona que actuï a compte d'ells, quan es tracti d'una operació aliena al trànsit ordinari de la societat o que no es faci en condicions normals.»

Deu. Se suprimeix l'apartat V.B) Contingut de la memòria abreujada, dels Models de comptes anuals de la tercera part Comptes anuals, que queda sense contingut.

Onze. El compte 280. Amortització acumulada de l'immobilitzat intangible, del subgrup 28. Amortització acumulada de l'immobilitzat i de les inversions immobiliàries, del grup 2. Immobilitzat i inversions, de la quarta part Quadre de comptes, es desglossa en els subcomptes següents:

- 2801 Amortització acumulada del fons de comerç.
- 2807 Amortització acumulada d'altre immobilitzat intangible.

Dotze. El compte 680. Amortització de l'immobilitzat intangible del subgrup 68. Dotacions per a amortitzacions, del grup 6. Despeses, de la quarta part Quadre de comptes, es desglossa en els subcomptes següents:

- 6801 Amortització del fons de comerç.
- 6807 Amortització d'altre immobilitzat intangible.

Disposició addicional única. *Aplicació als exercicis que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2016.*

1. Aquest Reial decret és aplicable per als exercicis que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2016.

2. Els comptes anuals individuals i consolidats corresponents al primer exercici que s'iniciï a partir de l'1 de gener de 2016 s'han de presentar incloent-hi informació comparativa ajustada als criteris següents:

a) L'amortització del fons de comerç i dels elements de l'immobilitzat que s'hagin qualificat d'intangibles de vida útil indefinida només té efectes en la informació comparativa si l'entitat opta per seguir el criteri que recull la disposició transitòria única, apartat 2. Sense perjudici d'això, l'estimació de la vida útil d'aquests actius per aplicar el tractament prospectiu al valor en llibres que subsisteixi s'ha de fer en la data d'inici del primer exercici en què sigui aplicable aquest Reial decret i que, amb caràcter general, ha de ser l'1 de gener de 2016.

b) La nova informació que s'introdueix en el model de memòria no és obligatòria per a la informació comparativa.

Disposició transitòria única. *Fons de comerç, altres intangibles i reserva per fons de comerç.*

1. A partir de l'inici del primer exercici en què sigui aplicable aquest Reial decret, el valor en llibres del fons de comerç existent al tancament del període anterior i dels elements de l'immobilitzat que s'hagin qualificat d'intangibles de vida útil indefinida s'han d'amortitzar de manera prospectiva seguint els nous criteris aprovats per aquest Reial decret. Les quotes d'amortització s'han de comptabilitzar en el compte de pèrdues i guanys.

La reserva per fons de comerç s'ha de reclassificar a les reserves voluntàries de la societat en l'import que superi el fons de comerç comptabilitzat en l'actiu del balanç.

2. No obstant el que indica l'apartat precedent, es pot optar per amortitzar aquests actius amb càrrec a reserves, inclosa la reserva per fons de comerç, seguint un criteri lineal de recuperació i una vida útil de deu anys a comptar de la data d'adquisició, o des de l'inici de l'exercici en què es va aplicar per primera vegada el Pla de comptabilitat vigent, en cas que la data d'adquisició fos anterior.

El càrrec per amortització que resulti d'aplicar aquest criteri al valor inicial de l'element patrimonial s'ha de minorar en la pèrdua per deteriorament que hagi reconegut l'empresa des de la data en què s'iniciï el còmput dels deu anys.

El valor en llibres que subsisteixi s'ha d'amortitzar de manera prospectiva seguint els nous criteris aprovats per aquest Reial decret. A aquest efecte, es presumeix, llevat que hi hagi una prova en contra, que la vida útil del fons de comerç és el període de temps que resti fins a completar el termini de deu anys a què es refereix el paràgraf primer d'aquest apartat. Les quotes d'amortització s'han de comptabilitzar en el compte de pèrdues i guanys.

3. Aquestes regles s'han d'aplicar de manera uniforme, en la formulació dels comptes anuals individuals, al fons de comerç i als elements de l'immobilitzat que s'hagin qualificat d'intangibles de vida útil indefinida.

4. La societat dominant obligada a consolidar ha d'aplicar aquestes regles de manera uniforme per comptabilitzar el fons de comerç de consolidació i els elements de l'immobilitzat que s'hagin qualificat d'intangibles de vida útil indefinida, que es posin de manifest quan s'integrin les societats del conjunt consolidable, i s'apliqui el procediment de posada en equivalència. No obstant això, el criteri seguit per les societats incloses en la consolidació quan es formulin els seus comptes anuals individuals s'ha de mantenir en els comptes consolidats.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.6a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació mercantil.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i produeix efectes des de l'1 de gener de 2016 en els termes que estableix la disposició addicional única.

Madrid, 12 de juny de 2017.

FELIPE R.

El ministre d'Economia, Indústria i Competitivitat,
LUIS DE GUINDOS JURADO